

ममवैराजोतर्यामिणः ॥ ९ ॥ सलिलेसंस्थितिर्यस्यतत्सलिलसंस्थितस्मिन्सलिलसंस्थितौ अंडेश्रीनारायणरूपोलीलाविग्रहेणसमभवं स्थित इत्यर्थः विश्वाख्यंलोककारणभूतंतत्रचात्मभूः चतुराननरूपभोगविग्रहेणपुनर्वैराजएवतस्मिन्नाविर्भूतइत्यर्थः ॥ १० ॥ रजसायुक्तोमदनुग्रहात् तपसाऽसृजत् भूःअतलादिसहिता भुवःअंतरिक्षलोकः स्वःस्वर्लोकः महर्लौकादेरप्युपलक्षणम् ॥ ११ ॥ लोकसृष्टिप्रयोजनमाह देवानामिति सार्धेन ओकोनिवासः पदंस्थानम् त्रितयात्परंमहर्लौकादि भूमेरधःअतलादि ॥ १२ ॥ एवंव्यवस्थायांकारणमाहसार्धेन त्रिलोक्यांपातालादि सहितायाम् ॥ १३ ॥ योगादितारतम्येनयथोत्तरंमहर्लौकादयः मद्रतिर्वैकुण्ठलोकः तत्रनुमद्रतिव्यतिरेकेणेतारागतयःचंचलाइत्याह वैराग्यार्थंम

मयासंचोदिताभावाःसर्वेसंहत्यकारिणः॥ अंडमुत्पादयामासुर्ममायतनमुत्तमम् ॥ ९ ॥ तस्मिन्नहंसमभव मंडेसलिलसंस्थितौ ॥ ममनाभ्यामभूत्पद्मंविश्वाख्यंतत्रचात्मभूः ॥ १० ॥ सोऽसृजत्तपसायुक्तोरजसाम दनुग्रहात् ॥ लोकान्सपालान्विश्वात्माभूर्भुवःस्वरितित्रिधा ॥ ११ ॥ देवानामोकआसीत्स्वर्भूतानांचभुवःप दम् ॥ मर्त्यादीनांचभूर्लोकःसिद्धानांच्रितयात्परम् ॥ अधोऽसुराणांनागानांभूमेरोकोऽसृजत्प्रभुः ॥ १२ ॥ त्रिलोक्यांगतयःसर्वाःकर्मणांच्रिगुणात्मनाम् ॥ योगस्यतपसश्चैवन्यासस्यगतयोऽमलाः ॥ १३ ॥ महर्ज नस्तपःसत्यंभक्तियोगस्यमद्रतिः ॥ मयाकालात्मनाधात्राकर्मयुक्तमिदंजगत् ॥ गुणप्रवाहएतस्मिन्नुन्म ज्जतिनिमज्जति ॥ १४ ॥ अणुर्बृहत्कृशःस्थूलोयोयोभावःप्रसिद्ध्यति ॥ सर्वोऽप्युभयसंयुक्तःप्रकृत्यापुरुषे णच ॥ १५ ॥ यस्तुयस्यादिरंतश्चसर्वैर्मध्यंचतस्यसत् ॥ विकारोव्यवहारार्थोयथातैजसपार्थिवाः ॥ १६ ॥

याकालशक्तिनाधात्रापरमेश्वरेणकर्मफलप्रदेनहेतुभूतेनगुणप्रवाहेसंसारेउन्मज्जति आसत्यलोकमुत्तमागतीःप्राप्नोति पुनर्निमज्जति आस्थावरं नीचागतीःप्राप्नोति ॥ १४ ॥ सृष्टिनिरूपणस्याद्वितीयात्मप्रतिपत्त्यर्थत्वात्तत्पतिपादनायकारणेनकार्यस्यव्याप्तिमाह अणुरिति उभयेनसंयुक्तो व्याप्तः तदेवाह प्रकृत्येति ॥ १५ ॥ इदानींकार्यस्यकारणात्मतांदर्शयति यस्यकार्यस्यआदिःकारणमंतोलयस्थानंचतस्यमध्यमध्यावस्थाऽपि स एववैप्रसिद्धम् मृत्सुवर्णादिषुअतएवाव्यभिचारित्वात्सएवसन्नेतरः अलंतर्हिमिथ्याभूतकार्यसृष्ट्यातत्राह विकारइति तैजसाःकटककुंडलादयःपा र्थिवाःघटशरावादयश्चयथेति ॥ १६ ॥